

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY

ARG. XI

Winnipeg, Manitoba: Onsdagen den 19 Augusti.

N:R 33

Reseintryck

af C.
Forts. fr. föreg. nr.

Det skulle bli en långt uttryck, som strände sig på mig, under min vistelse bland landsmännen i Scandinavia så jag skall försöka vara så kort som möjligt, oaktadt det är svårt då man talar om saker eller förhållanden, som gjort djupa intryck på känslan och minnet.

Agenten och jag skulle en dag ut och se på homost-andlad, för att om möjligt få vara med på ett hörn innan allt var åtgånget.

Det gick i korthet så, att vi rådde komma igenom ett så djupt moras att när vi väl voro öfver, kommo öfverens om att den vägen skulle vi inte fara tillbaka, kostade vad det ville. Så försökte vi komma fram en annan väg, men körde sönder vagnen hvar för sig måste uppsöka en smed för att få de sönderkörda donen lagade.

Det lanns visserligen en smed, svensk och han bodde endast ett par mil därifrån. Men det fanns en flod mellan oss och smeden och vi hade låfvingt försökt att komma till en i närheten belägen bro, slutligen gäfvu vi oss upp för en backe och funno där en körbar väg tillbaka.

Att åka i den sönderkörda, och med ett par grimskäp hopbundna, vagnen var på den dåliga vägen vi nu hade att fara alldeles omöjligt, vi fingo i stället helt lugnt traska bredvid i hetten. Vi hade så långt våra rockar i vagnen men då vi kört ett par mil märkte agenten att hans rock försvunnit.

Vi letade öfverallt, men den stod ingestades att finna och då kommo vi öfverens att den måste ha fallit ur någonstans på vägen och som det var en vråskig smed, började jag för att leta rätt på den.

Hvad han därunder tänkte vet jag inte men jag uppfångade några ord som han slungade fram på flera språk, som man ej gerna kan auteckna. Det är ju möjligt att jag är misstagen, men jag fruktar storierna att han vid detta tillfälle förökade sitt synderegister.

Om jag undantager att vagnen gått sönder var jag mycket belåten med utfärdan och mätte förtäffligt, medan agenten i hetten gnodde omkring och letade efter sin rock, möjde jag mig med smuttron, som där i backarna funnos i mängd. Och hastarna sen, ja, de togo sig en liten middagsrast, helt säkert i sina hasthjärtan vilsligande just det som agenten var förtäffligt öfver, men som gaf dem tillfälle till en valbehölig hvil.

Efter ungefär en half timme syntes han, i sällskap med öfverrocken, varm och hälsande, och vi gäfvu oss ånyo på väg.

Svårt kommo vi ned på den rätta landsvägen och då fingo vi klifva i och åka. Ännu en timme, under hvilken tid vi foro förbi ett stort, präktigt sägverk och ett par natta farmhus, så kommo vi fram till platsen hvarest smeden bodde. Han kom just hem till middagen, och hyggelig och hjälpsam, hade han snart med skickliga händer lagat vagnen så att vi utan lifsfråga kunde fortsätta vår resa. Men så nu var middagen färdig och vi fingo vara med på ett hörn. Gamblar var också med och han fick en dosa smus, som gjorde honom så förtjust att han tappade apitnen för allt — utom smuset.

Nu bar det af på den rätta vägen dit vi amat oss och fast den var både besvärlig och riskabel kommo vi dock lyckligt och väl hem, sedan vi besitt en del af homesteadlandet, som vi voro ute efter.

Dagen därpå voro vi ånyo ute och tittade efter land, denna gång till fots och under en i trakten välkänd ledares vägvisande öfvervisande, och den gången gick det bra ty vi fingo hvad vi tittade efter.

Dagen därpå reste agenten, och jag lämnade igen både hästar och vagn samt hyrde mig ett ekipage som jag kunde komma fram både fort och säkert med. Jag gaf mig nu öfver på den sydvästra sidan af Otter Lake för att besöka landet där, och fann det utmärkt godt och särdeles vackert.

Först drack jag kaffe hos en farmare, som varit gift i fyra år och redan hade tre småtingar att glädja sig åt. Och glad åt dem var han också. Det enda han syntes ångra var att han inte hade gift sig långt förut ty, som hans egna ord föll: "Jo, ser ni, hade jag gjort det här för 20 år sedan, hade jag nu haft de där parfarna till god hjälp vid skötandet af egendomen.

Sedan hälsade jag på en storfarmare, och spjade både middag och kvällsmat hos honom tillsammans med en Winnipegpastor, som var uppe i predikotrenden. Vi hade en munter samvaro och den ena flask- och jaktistorien efter den andra berättades.

Vi kommo öfverens om att ånyo mötas då jakttiden börjar, både för fågel och större djur, och som den tiden snart är när, torde det vara bäst att jag avslutar detta, ty annars kanske jag ej kan bli i tillfälle att tala om mina nästa intryck.

Men jag glömde ju alldeles bort omnämna att jag var ute och fiskade gäddor och fick så många på en timme, att om jag sade det skulle stadsborna ej tro mig, därför vill jag blott säga att det var öfver dussin fullt.

En dag var jag uppe och hälsade på gubbarna, som höllo på att fiffa upp prästhuset för den luth. kyrkoherden och alla voro flitiga och glada att få en riktig svensk kyrka med svensk pastor och enlig svensk sed midt ibland sina nya hem på Canadas fria jord.

En linoljekvarn och en elevator komma att byggas i Boniface. Kapital från Staterna är bakom företaget.

Inbrottsjutvar bröto sig i förra veckan in i Pigeon River Lumber Co:s kontor i Fort William och lyckades komma iväg med mer än \$3000.

En förödande hagelstorm passerade i söndagsnatt öfver Moos Jaw och omnejd samt förorsakade stor skada. Den började ungefär fyra mil norr om staden och drog söderut intagande en vidd af omkring sju mil och kan förlusten räknas i hundratusental. I själva staden sönderlösges alla mot norr liggande fönster.

Tre systrar, McDonald, drunknade förliden vecka i Rainy River nära Big Fork. Två af systrarna, ännu barn, hade gått i för att bada men råkade komma för långt ut och gäfvu, genom rop på hjälp, sin nödställda belägenhet tillkänna. En äldre syster, gift, skyndade då till och sökte rädda dem men lyckades ej utan blef istället, tillsammans med barnen, vågnans rof.

En fassanslitt död. Lokomotivföreståndaren Ed. McGuire, från Rat Portage, öfverkördes och dödades i måndags eftermiddag vid Murrillo Hill, nära Fort William. Han medföljde på en profur af ett nytt lokomotiv och hoppade från detta till kabosen på ett framför gående frakttåg, från hvast tak han gaf signal till föraren på frakttåget. Kabosen hade antagligen vickat eller fått någon hastig rykning, ty McGuire föll af och råkade komma under hjulen på det efterföljande lokomotivet med den påföljande den olycklige förmigen skars i två stycken. Föreståndaren af lokomotivet som sig McGuire falla, bromsade genast men den tunga maskinen hade redan kört öfver honom innan den kunde stannas.

Canadas finansdepartement har nu publicerat slutsumman af inkomster o. utgifter för fiskalåret som slutade med juni månad. Inkomsterna voro \$66,048,514 och utgifterna \$42,013,750, således öfver en million större inkomster än hvad som var beräknat i budgeten. Ett dylikt förhållande var bättre än något annat hur Canada går framåt. En intressant jämförelse mellan detta och förliden år synes i tallinkomster, som år 1902 voro öfver fem millioner mindre än detta år, men utgifterna för allmänna arbeten under de två åren då summan för 1902 endast uppgår till \$752,027 medan den under 1903 stigit till den jämförelsevis stora summan af \$4,217,374.

En kontrakt för C. P. R. banans utsträckning från Swan River till Thunder Hill, har nu utlemnats och är arbetet redan i full gång. Detta har för svenskarna en stor betydelse, enär detta är ett af de distrikt hvarest våra landsmän i massa slagit sig ned. En af de omlägnade svenska kolonierna är belägen invid en af C. P. R. banans brancher, som sträcker sig väst från Nya Stockholm, och som nu är under byggnad och på hvilken skenorna redan äro utlagda många mil västerut så att man nu kan komma med konstruktionssteg ända till Dubuc station. Det är vid och i närheten af denna station, som en svensk koloni börjat anläggas, och för dem som föredra prärieland är här rätta platsen att söka nya hem. Det för kolonien utplöskade landet ligger allt inom området omkring Dubuc station af från ett till sex mil, och som en elevator inom kort kommer att byggas vid stationen, kan förliden därför lätt inses. Svenskarne hafva här ett godt tillfälle att få ett hem bland sina egna landsmän. Särskildt från Föreata Staterna är stor efterfrågan på detta land. Alla upplysningar kunna erhållas om landsmän skriftligen hänvända sig till "Canada" Land Department P. O. Box 254, Winnipeg, Man.

En svår eldsvåda i Canadian Northern verkstaden i går förstörde hundratals godsvagnar afsedda för hveteexporten.

Dödsfall. I Swan River afled den 24de dennes Mrs Marlit Rylander. Hon sörjes närmast af sin make L. Rylander och flere barn samt en skara af vänner.

Skördemännen från östern. I morgon afton anländer det första tåget, och därefter ytterligare flera med några timmars mellanrum. Det är att hoppas, att tillgången ej blir större än efterfrågan.

De stora yachttävlingarne mellan England och Amerikas båtar, Shamrock III och Reliance, börja i morgon. Tävlingsarrangemang omfattas med sälsynt intresse.

Grödan sägs vara mycket fin i Territorierna.

Kanaltrafiken visar fortfarande en storartad ökning.

Dr J. Fremling, president för Minnesota konferensen, skall sista söndagen i denna månad inviga den lutherska kyrkan i Wetaskiwin. Det är omkring åtta år sedan dr. Fremling var ute i Alberta, och öfverflödigt skall han finna många och stora förändringar därstädes. Dr. Fremling kommer därjämte att besöka andra kolonier, och troligt är att landsmännen i Winnipeg få höra honom i kyrkan härstädes på genomrens, nästa vecka.

Klagomål har inkommit från flere boskapsuppfödare i nordvästern att nyinkomna sättilare tagit för vana att driva bort betande kreatur från både sina och närbelägna områden och på så sätt blid de arma djuren bortdrifna från sina platsen till den andra utan att unnas den minsta rast, så att när de skola slaktas likna de mera vandrande skeletter än slaktboskap. Att detta deras beteende är olagligt synes af här nedan återgifna lag:

1. Hvar som helst har rätt att döda hund, som förföljer eller stör hästar, kreatur etc. om befinna sig på annat land än det som tillhör hundens egare.

2. Hvarje domare må på anfvälselse befälla dömande af sådan hund som stör kreatur, som ofvan nämnts, om anklagelsen styrkes af ett trovärdigt vittne fröutom den angivande, eller må han pliktfulla till \$20 böter och rättegångskostnader.

3. Den som rider, tager eller bortdrifver häst eller boskap tillhörande annan person, utan egen tillåtelse.

Tacksam för det rum ni upplätt i eder ärade tidning teknar Högaktingsull, Eder R. G. Mathews, Sek. W. Stock Growers Ass'n.

Från agrikultur departementet för territorierna har inkommit en rapport bestående af 206 sidor. Statistikerna öfver vädereleksförhållandena särdeles värdefulla för sättilaren enär de gifva detaljerade tabeller öfver de olika klimatförhållandena under de sista 11 åren samt de olika platserna och skörden på de samma. Ödning af lin har under det sista år stigit betydligt och resultatet visar att i medeltal lämnade hvarje acre 9.26 bushels medan man i Staterna endast erhöi 7.83. En annan tabell visar att hvete i medeltal lämnade 22.3 bushell medan man i Staterna blott fick från 10 till 18. För de sista fem åren är medelskörden för hvete 19.53, hafre 35.30 och korn 25.60 allt pr. acre. En rikt illu strerad del af rapporten är beskrifningen af ogräs och giftiga planter. Denna del har blivit tryckt särskildt och kan erhållas fritt på begäran. Statistiken öfver distributionen af skördehjelp visat hvilket intresse departementet tager i anskaflandet af arbetshjelp för farmaren under skördebrä-

skan. Beskrifningen öfver rasdjur som importerats och distribuerats är särdeles intressant. Odlingsexperiment med olika sorters gras, höstsvete och råg m. fl. sidarter äro äfven fullständigt beskrifna, äfvensom marknadsplatserna och hvar elevatör äro belagna samt deras hållbarhet och transportförhållanden. De olika landbrukstullningarne samt deras uppfostrande inverkan på befolkningen intager äfven en framstående plats i den intressanta boken. Kolonisation, landbruksföreningar och öfrige, för landet viktiga förhållanden äro alla behandlade utförligt och bör hvarje person som är intresserad i landbruk och Canadas framtida förhållande till verldsmarknaden läsa denna rapport mycket noga, den erhålles fritt om man tillskrifver The Deputy Commissioner, Department of Agriculture, Regina, N. W. T.

PARLAMENTET.
Se sioner komma nu att hållas om kvällarne, på det att parlamentet måtte blifva färdigt med sitt arbete i midten af september.

I stället för att pålägga blidervine en extra tull, har regeringen gifvit en premium, hvilka göra fabrikerna i stånd att inköpa råvaran till samma pris, som de utländska fabrikerna. Härigenom (af nordvästerns farmare denna artikel till lika billigt pris, som För-entens Staterna.

Debatten öfver G. T. billen fortgår. Inrikesministern, Clifford Sifton, höll förliden torsdag des förmästare, som höllits i parlamentet. Vi skola i ett följande nummer meddela detsamma. Mr Frank Oliver representanten för Alberta, höll ett tal, på tio minuter, hvilket vi återgifva här nedan. Mr Olivers ordnämns väga här i Nordvästern tungt. Här äro hans åsikter:

Jag understöder Grand Trunk Pacific banan.

"Emedan derigenom förddubblas det industriella och det produktiva området af Canada.

"Emedan det förddubblar framtids-möjligheterna för hvar och en som är bosatt i Canada.

"Emedan det blir den kortaste och bästa af alla Canadiska järnvägar både vinst och sommar, från haf till haf.

"Emedan det är den enda helt Canadiska järnvägen, som går öfver kontinenten, under en styrelse.

"Emedan den, från militärsikt synpunkt, är ett skydd för landet, och emedan den går djupt in i landet.

"Emedan den ger utveckling och konkurrens i transportförhållanden för 1,200 mil af rikt söndaland i västra Can. da., hvilket förhållande bästa belyses om den jämföres med C. P. R., som endast genomskär 400 mil af samma sorts land.

"Emedan, genom den, komma de stora kollieten i Saskatchewan, Athabasca och Peace rivers, att öppnas så att billigt bränsle kan tillföras prairie distrikten.

"Emedan den ger den nordvästligaste delen af landet, hvilket är för långt afstigit från arlanten, en kort väg till marknad vid pacific kusten.

"Emedan den sammanbinder Canadas järnvägsnät med 2,000 mil ångbåts navigation på Athabasca, Peace, Laird och Mackenzie fl. derna, de stora insjöarne och ishafvet.

"Emedan den ger utveckling till gruf och skogsverksamheten i det nordliga B. C. och lämnar tillfälle till billiga handelskommunikationer mellan prairie och berg distrikten af den afågens västern.

"Emedan den ger oss en tredje järnväg från de stora hveteälånen till sjöhamnarne.

"Emedan den ger utvecklingsmöjligheter till tusende mil i Ontario och Quebec hvilka nu äro okända och obrukade.

"Emedan den förkortar vägen mellan Quebec och Canadas närmaste vinterhamn, St. Johns, med 200 mil.

"Emedan den, som landets egendom, under regeringens kontroll af frakt- och transportpriser, modern konstruerad och med tillräckliga material gifver under hela året, utöfvelsmöjligheter för västra aldesprodukterna och lämnar handlande och fabrikanter i östra Canada fördelaktigt tillgång till den stora marknaden i västern.

"Emedan allt detta göres utan "land grant" skattefrihet, provinciellt eller lokalt understöd af någon som helst.

"Emedan den kommer att hiträga utländskt kapital i millioner; och därigenom lämnar England ökad inträssa i Canadas framtida välgång.

"Emedan ko-operationen med Grand Trunkbolaget ger tillfredsställande affärsförhållanden; tullfyllandet af öfverenskommelser samt lämnar affärsverksamhet, redan från första början och därigenom ger erfordrerlig säkerhet till regeringen för dess garantier.

"Emedan, genom ko-operationen, östra och västra Canada komma i direkt kommunikation med hvarandra.

"Emedan den öfverför de östra Staternas trafiksträssen till västra Canada.

"Emedan den hindrar öfverkapitalisation, lämnar regeringen kontroll af trafikpriser, och ger lika rätt till andra järnvägar efter hela dess längd.

"Emedan sammanbindningen mellan atlanten och Canadian Northern samt utsträckningen af "the International" till hveteälånen, göres utan en cents kostnad för allmänheten.

"Emedan den ger största allmänna kontroll öfver ett ringa utlägg, och är fullkomlig säkerhet för den finansiella ansvarigheten.

Fran utlandet.

Tidningarna hålla ihärdigt på med att söka tussa ihop Ryssland och Japan. Tönen i den Japanska tidningspressen är mycket krigsig, ty man hyser fruktan för att Ryssland suger sig allt starkare fast i Ost-asien, att Japan en vacker dag kanske ser sin gränser och sitt självbestånd hotade af den ryska kolossen.

Marconi börjar blifva kritiserad i England, för det hans apparater för den Atlantiska linien ej arbetar till full belägenhet. Men det var knappast att vänta att han skulle med ens kunna insätta fullkomliga apparater. Han är oafbrutet i arbete med att förbättra dem och det torde kanske ej dröja så länge innan han kan tillkännagifva att Marconi telegram äro en verklighet. Det må tilläggas, för att belysa svårigheter, som de stora uppfinnarne hafva att utstå, innan de lyckas få sin uppfinning att arbeta, att Cyrus W. Field, som lade den första telegrafkabeln mellan Amerika och Europa, höll på därmed i tretton år, och kabeln sprang tvänne gånger innan han lyckades få en som höll.

Ett nytt storartadt transportionsprojekt är under organisering, nämligen en sammanbindningsbanan mellan Alaska och Ryssland via en tunnel under Berings sund. Detta företaget, som benämnes Trans Alaska Siberian Railway Company, består af rysk, fransk, och amerikanska kapitalister, som ha öppnat kontor i flera huvudstäder i Europa samt i New York och Chicago. Till detta sekels underverk torde räknas en järnväg mellan gamla och nya världen.

Skillningen i östern blir allt mer och mer ohållbar. Den ryska regeringen har visserligen tillstätt guvernör öfver de omtvistade kinesiska provinserna, som enligt påståendet, skall vara fredligt ständ. Men har litet det väger i den ryska politiken om en guvernör är fredlig eller inte det vet ju hela världen. Att Japan gör allt för att åstadkomma en brytning, är helt tydligt, men den slyna japanska regeringen vill att brytningen, när den en gång kommer, skall vara sådan att England och om möjligt Föreata Staterna, bli inblandade i bråket. Ryssland, som för närvarande har fått litet extra att utstå nere vid Turanska gränsen, låtar som om det

riagnade och försäkras med den mest diplomatiske välfärdighet, att det endast är för den allmänna fredens bibehållande som den ännu håller Manchuria besatt, men att det ej skall dröja mycket länge förr än militären skall dragas tillbaka.

Finlands förryskande går nu med stormsteg och det synes endast som en kort tidsfråga, när alla Finlands lagar hafva uppgått i den ryska lagen.

Att ryska regeringens spioner i långliga tider underbläst missnöjet bland de norsk-finnska fiskarne visar sedan inkomna underrättelser. En isfri hamn på den nordliga kusten af Norge är ju en sak som Ryssland alltid eftersträfvat.

I Irland har tonen mot engelska regeringen blifvit mycket förändrad sedan kung Edwards besök, ja, den har nästan blifvit vänlig och ja detta så invärkat på den irländska politiska ställningen inom parlamentet att för Irland fördelaktiga lagar nu synes närmare än någonsin fört.

Påfven, som bland de irländska katolikerna har sitt, nästan största, stöd har till erklända för deras ständaktighet i trona tilldelat dem en särskild välsignelse öfver hvilken de äro mycket stolta och lyckliga.

Ett kändt och erkändt förhållande är det ju, att ju större okunnigheten och röheten framtrider hos ett folk eller enskilda individer deraf, dess mera blind och uppriifven är deras religiösa fanatism.

I Frankrike fortgår utdrifvandet af medlemmarne i de olika munk- och nunneordnarne och ju längre det lider dess lagarne tar befolkningen förhållanden.

En komisk och egendomlig händelse inträffade nyligen vid upphytandet af ett nunnekloster i Paris. Då tjänstemännen inträdde funno de, inga nunnor utan en skara elegant damer, klädda efter sista modejournalen. Bland dem funnos flera både unga och vackra kvinnor. De voro alla slysselsatta med handarbeten och det hela såg ut som en vanlig sammankomst af någon syförening eller något dylikt. En egendomlighet fanns dock. De hade alla — kor: här. Embetsmännen förstodo nu att det var nunnorna som ikläddt sig moderna kläder, för att på så sätt kringgå lagen, också blefvo lagens handläggare så förbluffade att de äro nunnorna vara ifred för den gången och uppsköt utkörningen till dess att lagen ännu en gång fått tillfälle att gifva sitt utlåtande.

Bulgarerna skrika på krig och de upproppiska hafva tillståndt stormkarnerna ett bref i hvilket de utbedja sig skydd för de kristna mot muslimmännens vilda framfart, och det ser verkligen ut som om "den sjuke mannens" sista åkomma skulle möjligen bli — den sista. För tidigt vore det inte heller om stormkarnerna, på ett eller annat sätt gjorde slut på det förfärliga, alltid återkommande elände, som härskar på balkanprovinserna och i dess närhet, och en som varit sjuk så ofta och så länge, som "den sjuke mannen" så att sjukdomen för länge sedan blifvit kronisk, torde det vara på tid att försvinna från Europa och hela karnan med för resten. Men det är naturligtvis vid detta tillfälle, som när en människa är sjuk och anlitar flere läkare, de komma sällan öfverens hvad medicin som skall gifvas och alla draga åt hvar sitt håll, och så är det med stormkarnerna också, de äro rädda, för att ordnarna något radikallmedel ty då kunde det ju hända att en af dem fick för stort "läkaresvade" och det vore ju risikabelt för världsfreden.

En mycket viktig och för hela mänskligheten välgörande upptäckt har gjorts på läkarevetenskapens område i det Samuel A. Matthews, vid Chicago Universitet funnit botemedlet för stelkramp (lockjaw). En ung svensk gosse, George Newman, var den första att få del af detta botemedel, som består af en upplösning af olika salter hvilka insprutas genom skinet. Som hvar och en vet har stelkramp bitillsamsetts för obotlig sjukdom och som dessutom medför en hastig och ytterst smärtsam död.